

T O W A R Z Y S T W O N A U K O W E W T O R U N I U
F O N T E S 94

U N I W E R S Y T E T M I K O Ł A J A K O P E R N I K A W T O R U N I U

L U S T R A C J A W O J E W Ó D Z T W
P R U S K R Ó L E W S K I C H
1765

T O M I
W O J E W Ó D Z T W O P O M O R S K I E

C Z Ę Ś Ć 3
P O W I A T Y Ś W I E C K I , T U C H O L S K I I C Z Ł U C H O W S K I

W Y D A Ł
J E R Z Y D Y G D A Ł A

T O R U Ń 2005

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA

Uwagi wstępne	XI
Opis podstawy wydania lustracji powiatów świeckiego, tucholskiego i człuchowskiego	XI
O metodzie wydawniczej	XIII
WYKAZ SKRÓTÓW W TEKŚCIE ŹRÓDŁOWYM	XV
WYKAZ SKRÓTÓW ARCHIWALNYCH I BIBLIOGRAFICZNYCH	XVII

LUSTRACJA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO POWIATY ŚWIECKI, TUCHOLSKI I CZŁUCHOWSKI (w nawiasach kwadratowych obecne nazwy miejscowości)

POWIAT ŚWIECKI

Lustracja starostwa świeckiego

Rewizja praw posesora - 1. Zamek świecki - 2. Przedzamcze - 2. Miasto Świecie - 3. Folwark sulnowski - 3. Wsie starostwa tego: Kępa Ostrowska alias Zamkowa [Ostrów Świecki] - 4. Kępa Horostowska - 4. Wieś Przechowo - 4. Wieś Przechówko - 5. Wieś Przysiersk - 5. Wieś Wętwie [Wętfie] - 6. Wieś Błądzim - 7. Wieś Lniano - 7. Wieś Śliwice - 7. Wieś Śliwiczki - 8. Wieś Osie - 8. Wieś Brzeziny - 9. Wieś Sulnowo - 9. Wieś Wiąg - 9. Wieś Stwolno Niemieckie [Wielkie Stwolno] - 10. Wieś Dziwięć Włók [Dziwięć Włók] - 10. Wieś Stwolno Polskie - 10. Wieś Bratfin z Kępą na Wiśle [Bratwin] - 10. Wieś Osowko [Osówek] - 11. Wieś Drzycim - 11. Wieś Międzno [Miedzno] - 11. Wieś Gacki - 12. Wieś Łązek - 12. Grunt Głogowka nad Wisłą [Głogówko Królewskie] - 12. Wsie do tego starostwa należące iure emphiteusis - 13. Grunt czyli folwarczek Wygoda - 13. Pustkowie tego starostwa: Piec Oski [Oski Piec] - 13, Stara Rzeka - 13, Białe [Białe] - 14, Woziwoda - 14, Zeke - 14, Sobiny - 14, Kruwno Małe [Małe Krówno] - 14, Mux [Mukrz] - 14, Jastrzębiec [Jastrzębie] - 14, Gaydowskie [Zdroje] - 15, Łysiny - 15, Bieszowo [Bieszewo] - 15, Wirzchlas [Wierzchlas] - 15, Suchobrzeźnica - 15, Krąg - 15, Pustkowie Mikołajskie - 15, Jabłonka Mała [Jabłonka] - 15, Kamionka - 15, Okoniny - 16, Dąbrowa - 16, Zazdrość - 16, Rzepiczna [Rzepiczyna] - 16, Pulko [Pólko] - 16, Grzybek - 16, Grabowa - 16, Kruwno Wielkie [Duże Krówno] - 16, Laski - 16, Łęski Piec [Łącki Piec] - 17, Zdroje - 17, Zielonka - 17, Lubocenie [Lubocień] - 17, Brukiwna - 17, Brody - 17, Gacna Wielkie [Wielkie Gacno] - 17, Gacna Małe [Małe Gacno] - 17, Rosochatka - 18, Kłoczek - 18, Szlachta - 18, Bilsk - 18, Głowka - 18. Barci w borach starostwa tego - 19. Młyny tego starostwa: Żur - 19, Grodecki - 19, Łoboda - 19, Klen [Tleń] - 19, Ryszka - 20, Żurowo [Żurawa Młyn] - 20, Młyny Przechowskie - 20. Propinacja - 20. Jeziora tego starostwa - 21. Intrata i ekspens starostwa oraz wyznaczenie kwarty - 21.

Wsie od starostwa świeckiego iure emphiteutico trzymane

Rozanna [Rózanna] 22, rewizja praw posesora - 22, intrata i wyznaczenie kwarty - 23. Wieś Grodek [Gródek] - 23, rewizja praw posesora - 23, Pustkowie Zgnilec - 24, intrata i wyznaczenie kwarty - 24. Wsie Sierosławek i Sierosław - 24, rewizja praw posesora - 24, intrata i wyznaczenie kwarty - 25. Wieś Wirzchy [Wierzchy], rewizja praw posesora - 25, pustkowie: Zagorzały Most [Zgorzały Most] - 26, Wymysłowo [Jakubowo] - 26, Pruskie - 27, Skrzynczyska [Skrzyniska] - 27, intrata i wyznaczenie kwarty - 27. Wieś Lnianko [Lnianek], rewizja praw posesora - 27, intrata i wyznaczenie kwarty - 28.

Wieś Morsk, rewizja praw posesora - 28, intrata i wyznaczenie kwarty - 29. Włoki w Przysiersku 10 - 29.

Sołectwa starostwa świeckiego - 29.

Uiszczanie kwarty i łanowego ze wsi iure empfiteutico trzymanyh i sołectw - 30.

Lasy - 30.

Lustracyja wsi Dworzyska [Dworzysko] anno 1765

Rewizja praw posesora - 31. Ekspens gruntowy i wyznaczenie kwarty - 31

Lustracyja wsi Polidna anno 1765

Wieś Polidno [Poledno] - 32. Rewizja praw posesora - 32. Ekspens gruntowy i wyznaczenie kwarty - 33.

Lustracyja dzirżawy Sąponina anno 1765

Wieś Sąponin [Suponin] - 33. Rewizja praw posesora - 33. Sąponinek - 35. Sąponińska Kępa - 35. Ekspens gruntowy i wyznaczenie kwarty - 35.

Lustracyja wsi Luskowo anno 1765

Rewizja praw posesora - 36. Folwark luskowski - 36. Małe Luskowo [Luskówko] - 37. Ekspens gruntowy i wyznaczenie kwarty - 37.

Lustracyja starostwa jasienieckiego anno 1765

Rewizja praw posesora - 38. Wsie starostwa jasienieckiego: Jasieniec Nowy czyli Zamkowy [Nowy Jasieniec] - 38. Wieś Klonowo - 40. Wieś Syrock [Serock] - 41. Wieś Stary Jasieniec [Jasieniec Stary] - 42. Pustkowie tego starostwa: Wytřebowo - 42, Nad Piasecznem [Piaseczno] - 42, Kurpiszewo - 42, Konie Gory - 42, Rudzynek [Rudzianek] - 43, Ostrowo - 43. Barci starostwa jasienieckiego - 43. Młyny tego starostwa: Serwatka - 43, Krugel - 44, Zamrzenica - 44, Jeziora tego starostwa - 44. Bory - 45. Intrata i ekspens starostwa oraz wyznaczenie kwarty - 45.

POWIAT TUCHOLSKI

Lustracyja starostwa tucholskiego anno 1765

Rewizja praw posesora - 46. Zamek tucholski - 46. Folwarczek Kałdowo - 47. Miasto Tuchola - 47. Wsie gburkie starostwa tego: Wieś Kietpin - 49. Folwarczek Wymysłowo - 49. Wieś Koszlinka [Koślinka] - 49. Wieś Bładowo - 50. Wieś Ciechocin - 50. Wieś Ostrowite - 51. Wieś Sławęcın - 51. Wieś Lichnowo [Lichnowy] - 52. Wieś Gronowo [Granowo] - 53. Wieś Silno - 53. Wieś Piastoszyn - 54. Wieś Raciąż - 55. Wieś Stobno - 56. Wieś Mały Mędomirz [Mały Mędomierz] - 57. Wieś Jelincz [Jeleńcz] - 58. Wieś Wielki Mędomirz [Wielki Mędomierz] - 58. Wieś Gostyczyn [Gostycyn] - 59. Wieś Bysław - 60. Wieś Cekcyn - 60. Pustkowie tego starostwa: Krzywogonica [Krzywogoniec] - 61, Ostrowy [Ostrowo] - 61, Szumiąca - 61, Nowe Budziska [Małe Budziska] - 61, Nowe Kamionko [Kamionka] - 62, Wysoka - 62, Nowy Swiec [Świt] - 62, Nowe Brzoze [Brzozie] - 62, Młyny: Zamkowy - 62, Kunek - 62, Ruda [Rudzki Młyn] - 62, Nowy [Nowy Młyn] - 63, Okiersk - 63, Raciążki [Młyn Raciąski] - 63, Nadolnik - 63, Piła [Piła Młyn] - 63, Siliński - 64, Szumiącki - 64. Barcie klucza tego - 64. Folwarki: Folwark Bralewnica - 65, Folwark Obrowo - 65, Uta [Huta] - 65, Łąka Słaszkı - 65, Folwark kałdowski - 65. Propinacyja w tym kluczu - 65. Jeziora - 65.

Klucz kossobudzki do tegoż starostwa należący

Folwark kossobudzki [Kosobudy] - 66. Propinacyja w tym kluczu - 66. Wsie starostwa tego w tym kluczu: Wieś Kossobudy [Kosobudy] - 67. Wieś Brusy - 67. Wieś Czyczkowy - 68. Wieś Swornygai [Swornegacie] - 68. Wieś Wiele - 69. Wieś Przytarnia - 69. Wieś Gorki [Górki] - 70. Wieś Karsin - 70. Wieś Lubnie [Lubnia] - 70. Pustkowie w tym kluczu: Ritel [Rytel] - 71, Męcikał - 71, Prądzonka - 71, Skoszewo - 71, Karpno - 71, Wdzidze [Wdzidyze Tucholskie] - 72, Drzewicz - 72, Zpiorwa [Spierwa] - 72, Dąbrówka - 72, Turowiec - 72, Stary Dzięgiel [Dzięgiel] - 72, Nowy Dzięgiel [Dzięgiel] - 72, Zielone [Zielona Chocina] - 72, Słozą [Śluzą] - 73, Mogel [Mogiel] - 73, Modrzewskie [Modrzejewo]

- 73, Kłonicznica [Kłonecznica] - 73, Sztoltmańskie [Stoltmany] - 73, Peplin - 73, Ostrowy - 73, Bielawy - 74, Kwieki - 74, Olszyny - 74, Konigort [Konigórt] - 74, Klon - 74, Giedon - 74, Czyste - 74, Okrąglik [Okreglik] - 74, Pokrzywno - 75, Lipa - 75, Barłogi - 75, Bąk - 75, Międzno [Miedzno] - 75, Zamość - 75, Gartki - 75, Stara Laska [Laska] - 76, Widno - 76, Rolbik - 76, Warsin [Warszyn] - 76, Kruszyn - 76, Windorp - 76, Uboga - 76, [Wieś] Zalesie - 77. Młyny tego klucza: Borszk [Borsk] - 77, Kaszuba - 77, Parzyn [Parzyn-Młyn] - 77, Czernica - 78, Lamk - 78, Hamer [Hamer-Młyn] - 78, Broda - 78, Parszczenica - 78. Wsie starostwa tego, a do tego klucza należące, które kanon do zamku płacą - 79. Barci w borach starościńskich do tego klucza należące - 79. Jeziora - 79. Intrata i ekspens całego starostwa oraz wyznaczenie kwarty - 80.

Wsie do starostwa tego in ante należące, a teraz w posesyi innych zostające

Wieś Czersk z atinencyjami

Rewizja praw posesora - 80. Wieś Czersk - 81. Wieś Łąg - 82. Wieś Legbunt [Legbąd] - 82. Luba [Lubna] - 83. Czyst [Cis] - 83. Złe Mięso - 83. Przyjaźń [Przyjaźnia] - 83. Budziska - 83. Kłaskawa - 83. Ostrowite - 83. Tanietki - 83. Korcze [Kurcze] - 83. Twarożnica - 84. Łosiny - 84. Wyznaczenie kwarty - 84.

Wieś Leszno [Lešno] i pustkowie Lendy - 84.

Rewizja praw posesora - 85.

Pustkowie Kłodnia i Sienica

Rewizja praw posesora - 85.

Dąbrowa [Zalesie?] folwarczek

Rewizja praw posesora - 86.

Włoki w Stobnie 18 - 87.

Specyfikacja kwarty od sołtysów i lemanów [w starostwie tucholskim] - 87. Lasy - 88.

POWIAT CZŁUCHOWSKI

Lustracyja starostwa człuchowskiego anno 1765

Rewizja praw posesora - 89. Zamek człuchowski - 90. Przedzaczce - 90. Miasta tego starostwa: Miasto Człuchów - 91. Miasto Chojnice - 91. Miasto Frydland [Debrzo] - 93. Folwarki: zamkowy człuchowski - 94, kałdowski - 94, małochojnicki [Chojniczki] - 94, nowocyrkiewski [Nowa Cerkiew] - 95, bucholcki [Bukowo] - 95, strzechoński - 95, princenwaldski [Prusinowo] - 95, krystfeltki [Chrzastowo] - 96, pulwermylski [Koleśnik] - 96, hamerski [Struzka] - 96, tyłowski - 97. Wsie: Wieś Damnica [Dębica] - 97. Wieś Lichtenhagen [Głędowo] - 98. Wieś Rychnow [Rychnowy] - 98. Wieś Charzykowy - 99. Wieś Małe Chojniczki [Chojniczki] - 99. Wieś Nowa Cyrkiew [Nowa Cerkiew] - 100. Wieś Brzyzo [Brzeźno] - 100. Wieś Jonczonki [Jęczniki Wielkie] - 101. Wieś Firchow aleas Wirzchow [Wierzchowo] - 101. Wieś Bucholcz [Bukowo] - 102. Wieś Moszyn [Mosiny] - 102. Wieś Szteynborna [Słupia] - 103. Wieś Strzecona - 104. Wieś Rozenfeld [Rozwory] - 104. Wieś Pryncenwald [Prusinowo] - 105. Wieś Landek [Lędyczek] - 105. Wieś Peterzwałd [Cierznie] - 106. Wieś Henriswald [Uniechów] - 106. Wieś Barkienfeld [Barkowo] - 107. Wieś Krysfeld [Chrzastowo] - 108. Wieś Biskupnica - 109. Wieś Kramsk [Krępsk] - 109. Wieś Fersztnow [Gwieżdżin] - 110. Wieś Sztegy [Rzecenica] - 110. Wieś Ekwir [Brzezie] - 111. Wieś Penkul [Pieniężnica] - 112. Wieś Lankien [Łękinia] - 112. Wieś Koczała - 112. Wieś Starzno - 113. Wieś Szejnfort [Trzyniec] - 114. Wieś Borowy Młyn - 114. Wieś Wojsk - 114. Wieś Przechlew [Przechlewo] - 115, Folwark przechlewski - 116. Wieś Borzyszkowy - 116. Pustkowie starostwa tego: Lubocin - 116, Kobyła Góra - 116, Wierzchocin [Wierzchocina] - 117, Upiłka - 117, Ossowo [Osowo Duże] - 117, Owsiany Ostrowek [Owsiane Ostrowy] - 117, Smoldzyn

[Smoldziny] - 117, Podostrowite [Ostrowite] - 117, Rudnik [Rudniki] - 117, Ukleyhamer [Hamer-Młyn?] - 117, Lubonia [Luboń] - 118, Sztoltman [Stoltmany] - 118, Zobczyn [Zapceń] - 118, Mielno - 118, Mielenko [Mielonko] - 118, Modzel [Mogiel] - 118, Nierostaw [Nierostowo] - 118, Chocina [Zielona Chocina] - 119, Binduga - 119, Kiełpinek - 119, Kiełpin - 119, Sołectwo w Borzyszkowach - 119, Bryll [Bryle] - 119, Przyczarc [Przyzarcz] - 119, Konigotka - 119, Mrowienice [Mrowiniec] - 120, Klon - 120, Karczmy - 120, Borowy szonwarderski - 120. Byłe folwarki: Folwarczek Izerhamer [Rudniki?] - 120, Folwarczek betzki [Bielsko] - 121, Folwark lustyshofski [Łuszczyn] - 121. Wsie obce - 121. Jeziora - 122. Barci w borach starostwa tego - 122.

Młyny starostwa tego: Frydlandzki - 123, Dannicki [Przytok] - 123, Małochojnicki - 123, Suszk [Suszek] - 123, Firchowski - 123, Bruchmilski [Łęzek] - 124, Bucholcki [Narożnik] - 124, Strzeckoński [Strzeconka] - 124, Rozenfeldzki [Rozwory] - 124, Borecki [Domyśl] - 125, Landecki [Prądy] - 125, Peterswaldzki [Nierybie] - 125, Szonwarderski [Skowarnki] - 125, Barkienfeldzki [Barkówko] - 125, Krystfeldzki [Chrzastówko] - 125, Kramski [Krępina] - 126, Sztegerski - 126, Hamerski [Strużka] - 126, Koczalski - 126, Brdowski [Stara Brda] - 126, Borowski [Borowy Młyn] - 127, Osusznicki [Osusznica] - 127, Przechlewski [Przechlewko] - 127, Plastrowski [Suszka] - 127, Papiernia [Nowa Brda] - 128.

Dróżne sołtysów - 128. Danina zboża z miast, wsiów i młynów in natura dananego - 128. Objaśnienie pogłównego i groszowego - 128. Intrata i ekspens starostwa oraz wyznaczenie kwarty - 129. Specyfikacja kwarty od posesorów sołtysów i lemanów - 130. Informacja o włokach wybranieckich - 131. Lasy - 131.

Wieś Polenica [Polnica]

Rewizja praw posesora - 131. Pustkowie do tej wsi należące: Gostuckie [Gostudz] - 133, Skoraczewo - 133, Rocoll [Rocoły] - 133, Czarze - 133. Młyny do tej wsi należące: Polenicki - 134, Rogoźnicki [Stara Rogoźnica] - 134, Kopernicki [Kopernica] - 134. Jeziora - 134. Barci - 134. Intrata, ekspens i wyznaczenie kwarty - 135. Kwarta od sołtysów i lemana - 135. Lasy - 135.

Lustracja Nowego Dworu i Nowej Wsi anno 1765

Rewizja praw posesora - 136. Folwark Nowy Dwór - 136. Nowa Wieś - 136. Pustkowie Kiełpinek [Kiełpin?] - 137. Propinacja - 137. Jeziora tych wsiów - 137. Intrata, ekspens i wyznaczenie kwarty - 138.

Lustracja starostwa baldemburskiego anno 1765

Rewizja praw posesora - 139. Wieś Witfelt [Biała] z folwarkiem - 140. Wieś Stremlog [Trzmielewo] - 141. Wieś Brzeźnica - 142. Wieś Szenenberg [Kaliska] - 142. Miasto Baldemburg [Biały Bór] - 143. Folwark Neufeld [Trzebiele] - 143. Folwark Donry - 144. Pustkowie w tym starostwie: Hamerdam [Radzewo] - 144, Wisenberg [Dalkowo] - 144, Haberland [Chrostno?] - 144. Młyny starostwa tego: w mieście Białemburgu [Biały Bór] - 145, Semyl aleas Jeziorny [Jeziernik] - 145. Jeziora - 146. Propinacja - 146. Intrata, ekspens i wyznaczenie kwarty - 146. Lasy - 147.

Lustracja starostwa hamersztyńskiego anno 1765

Rewizja praw posesora - 147. Zamek hamersztyński - 148. Miasto Hamersztyn [Czarne] - 148. Prowent starostwa hamersztyńskiego - 149. Wieś Hansfelt [Nadziejewo] - 150. Wieś Falkienwalt [Sokole] - 151. Folwark Zemlitz [Ziemnica?] - 153. Folwark Neigut - 153. Pustkowie tego starostwa: Falwie - 153, Brzęckie - 153, Dykhofen [Dzików] - 153, Wernershoffen [Międzybórz] - 154, Ferneheide [Bielica] - 154, Buszleit [Sieroczy] - 154. Barcie - 154. Masło - 154. Młyny tego starostwa: Zamkowy - 154, Cymerssmył [Przyrzecze] - 155. Empiteuses - 155. Intrata, ekspens i wyznaczenie kwarty - 155. Emphiteuses do kwarty: łąki - 156. Lasy - 157.

Lustracja wsi Domysławia anno 1765

Rewizja praw posesora - 157. Folwark - 157. Wieś Domysław [Domisław] - 158. Intrata, ekspens i wyznaczenie kwarty - 159.

Taryfa kwarty z lustrowanych starostw i dzierżaw powiatów świeckiego, tucholskiego i człuchowskiego - 160.

INDEKS TENUTARIUSZY I DZIERŻAWCÓW ORAZ POSESJONATÓW DÓBR DZIEDZICZNYCH - 162.

POZA TEKSTEM: MAPA LUSTROWANYCH KRÓLEWSZCZYŹN POWIATÓW TCZEWSKIEGO, GDAŃSKIEGO I NOWSKIEGO.